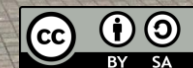

3. Forum Dobrych Praktyk
Wrocław, 25.09.2023 r.

Polowanie na drapieżniki

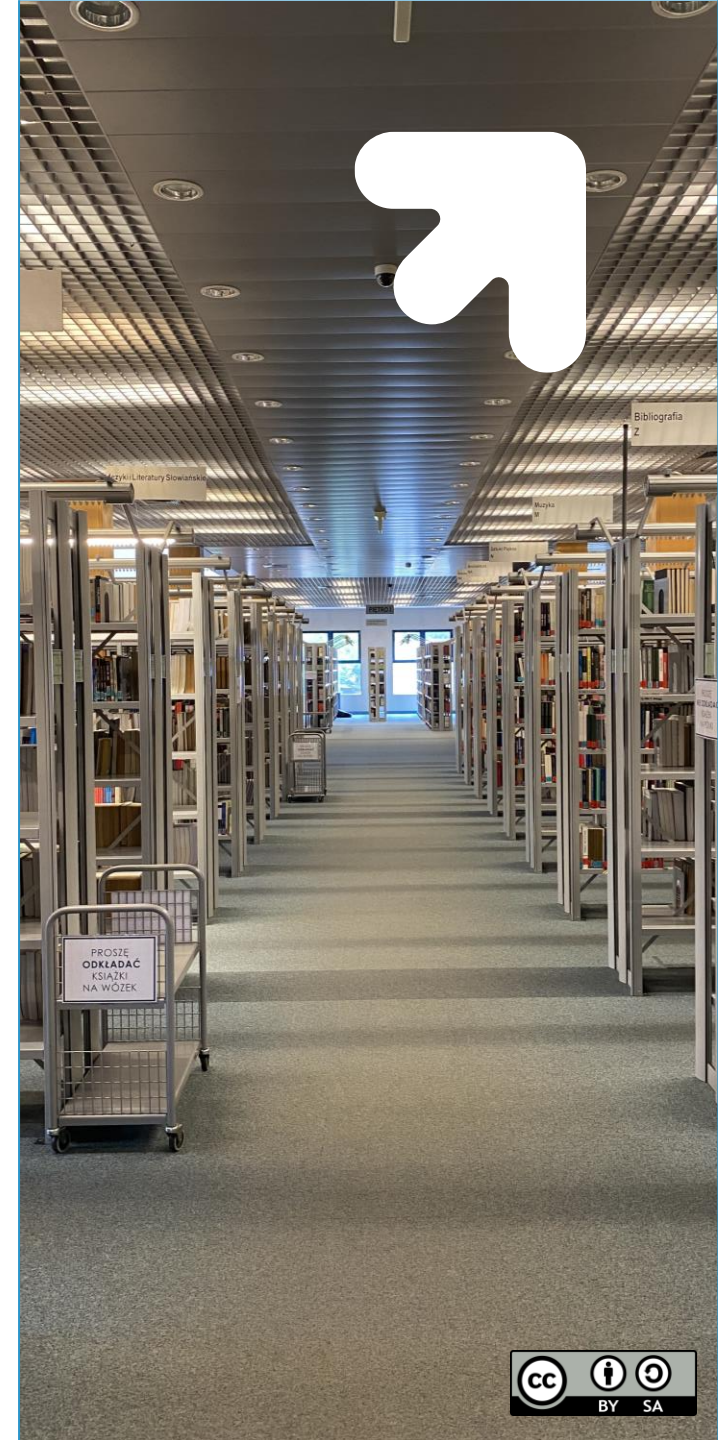
Jak bibliotekarze mogą wspierać autorów w wyborze miejsca publikacji?

Marta Gołuchowska
dr Anna Zatora

Gotowy artykuł? To dopiero początek...

- ✦ **Punkty** (wykaz czasopism punktowanych)
- ✦ **Zobowiązania** (grantodawca, pracodawca, partnerzy)
- ✦ **Bazy danych** (indeksowanie i widoczność)
- ✦ **Wskaźniki bibliometryczne** (współczynniki wpływu)
- ✦ **Koszty** (*Article Processing Charges* itd.)
- ✦ **Rzetelność** (polityka publikacyjna i wydawnicza)
- ✦ **Dyscyplina** (zgodność z dyscypliną MEiN)
- ✦ **Wartość naukowa!**

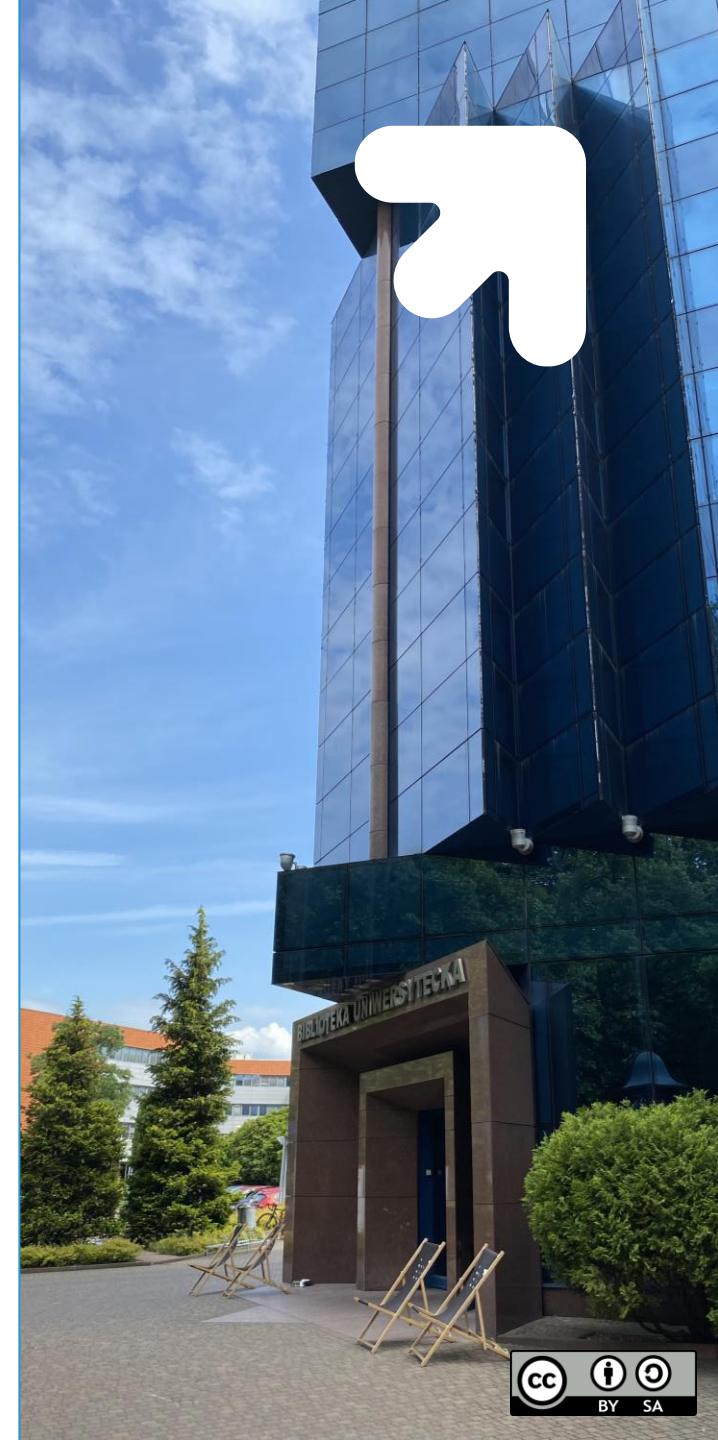
W świecie drapieżników? Nie bądź ofiarą!

- **Drapieżni wydawcy** (ang. *predatory publishers*) – zbiorcze określenie tych wydawców, którzy stosują wobec autorów i ich tekstów nieuczciwe praktyki, zwykle podyktowane chęcią szybkiego i nie do końca legalnego i uzasadnionego zysku.
- Najczęściej wyłudzenie opłat za publikowanie dotyczy czasopism wydawanych w modelu *open access*, ale nie tylko!
- Problem „drapieżności” w nauce dotyczy [czasopism](#) (ang. *predatory journals*), ale także [konferencji](#) (ang. *predatory conferences*) oraz publikacji książkowych o wątpliwej wartości, finansowanych przez samych autorów (ang. *vanity press* – nie jest to pojęcie tożsame z pojęciem *self-publishing*).
- Jeszcze inną formę drapieżności stanowią [bezwartościowe wskaźniki bibliometryczne](#) (ang. *misleading metrics*).

Nazwę *predatory publishers* rozpowszechnił [Jeffrey Beall](#) (University of Colorado-Denver), naukowiec i bibliotekarz, twórca tzw. listy Bealla.

A jeśli nikt nie wie? Zapytaj bibliotekarza!

- W odpowiedzi na zapytania pracowników i doktorantów UŁ dotyczące konkretnych czasopism naukowych Biblioteka UŁ przesyła podstawowe informacje na temat praktyk publikacyjnych i statystyk prezentowanych przez dane czasopismo/wydawcę.
- Informacje te mogą pomóc w zorientowaniu się w **polityce wydawcy** (model/format wydawniczy, opłaty, dostęp do treści), **widoczności czasopisma** (indeksacja w bazach danych, wskaźniki bibliometryczne, udostępnianie plików, identyfikatory danych), **przejrzystości strony internetowej czasopisma i jego polityki publikacyjnej** (statystyki dotyczące czasu oczekiwania na recenzję i liczby artykułów/numerów, informacje o zespole redakcyjnym i recenzentach).
- Realizacja: **Oddział Informacji Naukowej i Analiz Bibliometrycznych**

Analiza

Metryka
czasopisma

Wskaźniki
bibliometryczne

Punktacja MEiN

Polityka
publikacyjna

Statystyki

Indeksowanie

Opinie
(opcjonalnie)

Dane na dzień: 19.05.2023 r.

Współczynniki wpływu (2021)

Impact Factor: 12.6

CiteScore: 16

SNIP: 19.9

SJR: 16

Punktacja MEiN 2021: 140

METRYKA CZASOPISMA

ISSN/E-ISSN: 1644-6777 / 1644-6771

Wydawca: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego

Ukazuje się od: 1972

Model: hybrydowy, deklaracja
przejścia na model OA w 2024

Strona WWW:

<https://www.wydawnictwo.uni.lodz.pl/>

Praktyki publikacyjne i statystyki

- Zakres tematyczny: astronomia, astrofizyka, inżynieria lądowa i transport.
- Czasopismo ukazuje się od [redacted] roku, obecnie wydawane przez [redacted] wcześniej przez [redacted] (do 2013 roku).
- Częstotliwość: w 2022 roku ukazało się 37 numerów, w 2021 również 37 numerów, w 2020 roku 40 numerów. Rok 2023 nie zapowiada żadnej niepokojącej zmiany.
- Brak informacji na temat czasu oczekiwania na recenzje i publikację.
- Członkowie Redakcji wymienieni na stronie, z identyfikatorami ORCID, weryfikowalni.
- Oплата APC dla autorów [redacted] przypadku artykułów *open access*, ale wciąż jest jeszcze opcja publikacji w modelu zamkniętym, wówczas bez opłaty (poza wyjątkowymi przypadkami, które Redakcja uzasadni). Oplata APC nie odbiega od opłat innych wydawców.
- Na stronie wydawcy można znaleźć szczegółowe informacje o licencjach/umowach z autorami: <https://www.wydawnictwo.uni.lodz.pl/>
- Wydawca zapewnia trwałe identyfikatory cyfrowe (DOI) i zapewnia dostęp do treści archiwalnych (na swojej platformie).
- Czasopismo jest indeksowane w bazach, w tym: SCOPUS, MASTER JOURNAL LIST na platformie WEB of SCIENCE, ponadto: EBSCO Open Access Journals, Oxford University Press Full Collection 2015 (KCUE), Wiley Online Library.
- Czasopismo NIE znajduje się w TOP10% czasopism naukowych (wg CiteScore 2021).

Brak niepokojących sygnałów.

Wnioski

Nie odpowiadamy
TAK lub NIE
na pytanie, czy
dane czasopismo
jest drapieżne.
Pomagamy tylko
wysnuć wnioski
z analizy.

Praktyki publikacyjne i statystyki

- ❖ Zakres dyscyplin dość szeroki: architektura i urbanistyka, inżynieria lądowa i transport, inżynieria mechaniczna, inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka, nauki leśne, rolnictwo i ogrodnictwo, technologia żywności i żywienia, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o bezpieczeństwie, nauki o zarządzaniu i jakości, nauki socjologiczne, nauki biologiczne, nauki chemiczne.
- ❖ Czasopismo ukazuje się od [] roku, od 2010 roku ukazywało się 12 numerów w roku – od 2019 roku podwoiła się liczba numerów. W tej chwili czasopismo utrzymuje liczbę 24 numerów rocznie. Wzrasta liczba artykułów w obrębie numeru – od 2020 roku o około sto w numerze rocznie.
- ❖ Ukazują się tzw. numery specjalne (*Special Issues*): ukazało się już ponad 3500 numerów specjalnych o zróżnicowanej objętości, w 2023 roku już zaplanowano ok. 3000 numerów – nabór do nich jest otwarty, niektóre do 2025 roku. Tak duża liczba wydań specjalnych i jej gwałtowny wzrost w ciągu 2 ostatnich lat może sugerować konieczność zastanowienia się nad rzetelnością przeprowadzania procesu recenzji.
- ❖ Według deklaracji wydawcy czas oczekiwania na pierwszą decyzję w sprawie publikacji wynosi ok. 17 dni, czas od akceptacji do publikacji ok. 3,7 dnia. Przy ponadnormatywnej liczbie wydań, zwłaszcza wydań specjalnych, trudne jest zweryfikowanie liczby potencjalnych recenzentów przypadających na artykuł.
- ❖ Opłata APC dla autorów wynosi: [] CHF (po 30.06.2023 ma wzrosnąć do [] CHF), jest typowa dla tego wydawcy, nie odstaje znacząco od opłat u innych zagranicznych wydawców.

Komentarz

Szybki wzrost liczby publikowanych artykułów w krótkim czasie oraz związana z tym trudna do zweryfikowania lista recenzentów i redaktorów współpracujących z czasopismem mogą wskazywać na stosowanie przez wydawcę drapieżnych praktyk publikacyjnych. Prowadzenie rzetelnego procesu recenzji i redakcji naukowej przy takim tempie rozwoju periodyku może budzić wątpliwości, dlatego warto dobrze przemyśleć złożenie manuskryptu do danego czasopisma i zasięgnąć opinii środowiska naukowego, nawet jeśli inne wskaźniki czy statystyki podawane przez wydawcę nie odbiegają od standardów.

Czy bibliotekarz wie wszystko? Chciałby...

- ✦ Nieprzejrzyste strony internetowe czasopism
- ✦ Brak informacji o polityce wydawcy
- ✦ Brak wskaźników bibliometrycznych
- ✦ Ukryte/niedostępne informacje
- ✦ Brak statystyk (liczenie „na piechotę”)
- ✦ Problem tzw. „porwanych czasopism”
- ✦ **Oczekiwanie jednoznacznej odpowiedzi...**

Dziękujemy za uwagę!

Kontakt:
openaccess@lib.uni.lodz.pl

